No. 81. ZATURDAG 10 JULIJ. 1858.

VIJF EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen ƒ 2.30 buiten Assen franco per post ƒ 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels ƒ 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

OVERZIGT
der belangrijkste Gebeurtenissen.
10 Julij.

oningin *Victoria* gaat op 5 Augustus naar Cherburg!» de tijding die de zwaarmoedigen een riem onder 't steekt.

laar zijn nu, roepen zij, de oorlogs-profeten, die te urg eene aanzienlijke vloot zagen bijeenkomen en nii ven zeilen om Engeland eene vijandige visite te bren- n!

zer *Napoleon* verzocht Engeland's Koningin in de ste zijner zeehavens en de Beheerscheresse der Zeeën t zich als 't ware weerloos te midden van de Fran oorlogs-vloot, en welligt klinkt het daar over de : *»waar kan men beter zijn dan bij zijn beste vrien* — inderdaad, nog is de leus van Keizer *Napoleon :* keizerrijk is de vrede!»

t toch zijn er ongeluks-profeten die fluisteren: »wees e hoede! gij hebt met iemand te doen, die eens het bescheiden, althans een zeer zwijgend lid was der che Constituerende Vergadering, die President der bliek werd, door een *coup d'état* de Republiek den eek toebragt en toen elk zich de oogen had uitge n, om eens goed te zien wat er was gebeurd, zich nde met een keizerskroon op 't hoofd.»

n wijst die nachtzieners echter op nog andere zeer lievende verschijnselen bv. hierop: »Graaf *Walewski* echt al de leden der Parijsche vredes-conferentie om zitting te houden op zijn heerlijk landgoed te Etioles. e Parijsche *Presse*, geen Napoleontisch dagblad dring tig aan op meer drukpers-vrijheid. Dit moest zij eens an hebben, toen *Espinasse* de portefeuille van Binnen sche Zaken in de eene en het oorlogszwaard in de re hand hield! Ziet, als men van eene conferentie eene partij maakt en vraagt wat de *Presse* vraagt, dan is toch vrij zeker, dat het Buitenland verzoenend is ge nd, en dat de dragt van het Binnenlandsch administra ijk wordt verligt.

at men zich dus verheuge, maar niet als uitzinnigen, t dan bereidt men zich zelven teleurstelling.

en leest in de Engelsche *Globe*: Naar alle waarschijn heid blijft de keus eener gemalin voor onzen toekom en souverein bepaald bij zeven prinsessen van den ko lijken bloede, tenzij hij zich eene gemalin van eenig meergevorderden leeftijd wilde kiezen. De bedoelde n prinsessen, die als leden van een Protestantsch kerk ot chap daartoe in aanmerking kunnen komen, zijn: prinses *Alexandrine*, dochter van prins *Albert* van ssen, geb. 1 Feb. 1842; 2o. prinses *Anna* van Hessen stadt, eene nicht van den groothertog van Hessen en de keizerin van Rusland, geb. 25 Mei 1843; 3o. Prin *Augusta* van Holstein-Glücksburg, geb. 27 Febr. 1844; e Hertogin *Whitelime* van Wurtemberg, geb. 11 Julij 5o. Prinses *Alexandra*, dochter van prins *Christiaan* Denemarken, geb 1 Dec 1844; 6o Prinses *Maria* van sen-Altenburg, geb. 28 Junij 1845; 7o. Prinses *Catharina* Oldenburg, zuster van de groothertogin *Nicolaas* van land, geb. 21 Sept. 1846 Zonder in profetischen zin willen spreken, gelooven wij, dat Prinses *Alexandra* van emarken de meeste kans heeft op de hooge bruidschap zijnde prins *Christiaan* de vermoedelijke erfgenaam van Deenschen troon. De Prins van *Wallis* is geboren 9 ember 1841 en wanneer hij dus zijn 21ste jaar zal eikt hebben is Prinses *Alexandra* 18 jaren oud.

e Israeliten hebben nu zitting in het Lagerhuis en de ning der Europeesche Nabobs, Baron *von Rothschild*; a ing kunnen nemen. Velen ergert dit in zeer hooge e, omdat daardoor, huns inziens, het Christelijk ka ter der wet is prijs gegeven, en het is uit dit oogpunt. Graaf *Harrington* een voorstel zal doen, 't welk den eliten verbiedt hunne stem uit te brengen over zaken betrekking hebben op de Christelijke godsdienst.

e beraadslagingen over het Bewind in Indie zijn ge ndigd en alle artikelen ook aangenomen.

Lord *Palmerston* deed nog eene poging om het Ministerie e nederlaag toe te brengen.

Hij wilde, dat de wet voorshands slechts 5 jaren van acht zou zijn en werd daarin ondersteund door den heer *ight*, maar vergeefs. Het Huis besloot met 449 tegen 5 stemmen, dat het zijn zou zooals de Regering wilde. Het Hoogerhuis zal het ontwerp vrij zeker goedkeuren. nt Lord *Derby* heeft daar de meerderheid.

De *Times* zegt met eene »voorname gerustheid en trots» t de oorlog in Indie is geëindigd, en wil dat men nu oral den inlander beduide, dat hij vertrouwen kan stel in de vergevingsgezindheid van Albion.

Men zal alleen hen straffen die onvergeeflijke misdaden dreven.

Het Engelsche leger in Indie telt thans, altijd volgens *Times*, die grootspreker van nature is, 166 000 man arvan 45 duizend Engelschen, alsmede een artillerie k van 355 kanonnen. Al vergist hij zich een weinig blijft toch nog eene aanzienlijke magt over.

Van lieverlede komt er meer licht over den stand van ken in China en blijkt het nu, dat de Engelsche en Fran e gezanten, na eerst gezorgd te hebben, dat Canton gedurende hunne afwezigheid veilig was, naar de Petchi-baai vertrokken, waarin de rivier uitstroomt, die langs Peking vloeit. Als zij daar aankomen, zal de Keizer van China dit onmiddelijk weten, want tusschen die golf en de hoofdstad werkt eene soort van telegraaf.

Wat zal hij denken en doen als hij hoort, dat de Chefs der roode Barbaren aldaar met eene aanzienlijke magt zijn aangekomen?

Zal hij dan een open oor leenen aan de voorstellen de geallieerden?

Dan begeven zich deze naar Peking om daar te onderhandelen en een verdrag te sluiten.

Wil hij niet luisteren, dan zal men de rivier opstoomen en wel naar Tsing-Tsing, eene stad, die de voorraadschuur van Peking heet, en die v e r n i e l e n.

Zal d a n de hofwigchelaar niet roepen: geef toe, o hoog verheven Gebieder, opdat de vijand niet te Peking kome met dezelfde eischen en dezelfde middelen om zich te doen verstaan?

Men gelooft het, want Zijne Chineesche Majesteit, die welligt het kanon zou hooren zonder den hofwigchelaar, moet toch wel zoo veel verstand hebben, dat hij in dit alles geen kinderspel ziet.

Voor de maand October zal het beslist zijn wat de togt naar de Petchli-baai beteekent, want dan wordt het laag water en moeten de oorlogs-vaartuigen de terugreis aannemen naar Canton.

China zal dus in dit jaar het tooneel kunnen zijn van zeer gewigtige gebeurtenissen.

Zijne Doorluchtigheid *Hwang*, de Onderkoning die *Yeh* opvolgde, en naar Canton werd gezonden, om daar uit de hoogte tegen de Fransche en Engelsche gezanten te spreken, heeft nu tijd om op hunne komst te wachten en zich te bedenken wat hij zoo al zal zeggen, terwijl onder de bedrijven *Peh Kwe*, de Tartaarsche Generaal, met nog twee andere Chineesche hoofdambtenaars, die heulden met onwillige Chinezen (ook met *Hwang?*) onder politie-opzigt werden gesteld.

In Zwitserland is men druk aan het wetten m a k e n Eene andere vraag is het: »hoe zullen zij worden nageleefd?» Zoo besliste de Constitueerende vergadering van het handvol Landje, met 51 tegen 40 stemmen, dat de verhouding tusschen Staat en kerk behoorde geregeld te worden door de w e t, en tevens, dat de wet geen godsdienstige gezindte erkent, onafhankelijk van het S o u v e r e i n g e z a g.

Wat zal Rome daarvan zeggen?

De Aartsbisschop van Weenen heeft gebeden verordineerd voor de gelukkige bevalling der Keizerin, en wel in de *Weener Presse*, maar dit blad was niet gelukkig met de mededeeling van dit kerkelijk voorschrift. Het werd onmiddelijk in beslag genomen.

Verkeert H. M. de Keizerin dan niet in belangwekkende omstandigheden?

Of was de attentie des Aartsbisschops, met het oog op die omstandigheden, ontijdig?

Neen, maar de verordening van den Prelaat behoort tot de rubriek *Hofberigten*, en deze mogen niet ter algemeene kennisse worden gebragt, voor zij te lezen zijn in de officieele *Weener Zeitung*.

Men ziet het, Keizer *Frans Jozeff* wil boven Rome staan — als het de hof-étiquette geldt!

De Aartsbisschop zal echter wel een weinig ontstemd zijn, dat om z ij n e circulaire een dagblad in beslag werd genomen en dat zijne verordening, aan alle kerkdeuren van Weenen aangeplakt, daarvan werd afgenomen door de politie.

Dat hij zich echter trooste — er zal op eene andere wijze wel vergoeding worden gegeven!

Volgens berigten uit Rome heerscht aldaar gedurig twist tusschen de Fransche en Pausselijke soldaten.

't Zou beter en waardiger zijn voor de laatsten, als zij zich sterk genoeg gevoelden om den Pausselijken troon te beschermen tegen de kwaadwilligen onder eigen landgenooten.

Er is toch bij een volk, dat zijne eer lief heeft, iets vernederends in, als vreemden de orde moeten bewaren in zijne eigene huishouding.

De verandering in het Spaansche Ministerie of liever het geheel nieuwe Ministerie (de heer *Isturitz* nam zijn ontslag wegens ouderdom) trad op onder de tevredenheid des Volks, en wel omdat het liberaal is.

Het spreekt van zelven, dat de hof-partij met de ultramontaansche partij, en vooral de kloosterzuster *Petrocinia*, het mogelijke deden om *O'Donnell* en zijne vrienden te weeren, maar *Isabella II* schijnt te begrijpen, dat zij de revolutie alleen buiten de deur houdt, door de liberalen aan het roer van het staatsschip te plaatsen en zij handelt daar naar, hoe lief zij haar Gemaal ook heeft en hoe hoogen eerbied zij ook koestert voor een Paus, die haar tituleert: »beminde dochter.»

Zij wil gaarne eene geliefde vrouw en eene beminde dochter blijven, maar ook K o n i n g i n, en als zij 't laatste is, komt het eerste wel — denkt zij misschien.

»Hoe denkt *O'Donnell* over de kerkelijke goederen?» dat is thans voor Rome de groote vraag, en men zegt, dat hij onlangs tegen den Pauselijken Nuntius zou hebben gezegd: »ik zou als Minister mij juist niet gehouden achten, door de beloften van het vorig Bewind, en het ontwerp van wet nopens deze kwestie, bij de Cortes aanhangig, zou ik welligt niet als mijn werk overnemen.»

Niet zeer troostvol.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Waterhoogte. Arnhem, 7 Julij. 0 91 El; + A.P. 7 86. Gev. 6 d.

De **Rijnhoogte** te Keulen den 7 Julij. 5 voet 9½ duim of 5 voet 9½ duim Rijnlands.

Op eene boerderij, gelegen tusschen de Kuinre en de Lemmer, zijn reeds vijftien melkbeesten van gebrek omgekomen.

— Volgens een particulier schrijven uit Arnhem, was aldaar het gerucht in omloop, dat Z. M. de Koning den nazomer niet af en toe op het Loo zou blijven doorbrengen, maar omstreeks den 20 dezer naar Wiesbaden zou vertrekken, om aldaar, tot herstel van gezondheid, daar Z. M. sedert eenigen tijd sukkelende is, de baden te gebruiken. Z. M. zou incognito gaan, en alleen door de heeren *de Kock* en *van Lynden* vergezeld worden.

Nadere berigten bevestigen, dat Z. M. aan rheumatiek lijdt en eene maand afwezig zal blijven.

— Volgens den Antwerpschen *Précurseur* bestaat er veel grond om te vermoeden, dat *Graft* een der hoofdbeschuldigden in de zaak van *Pechard*, die thans voor het hof van assises te Caen wordt behandeld, dezelfde persoon is die, onder den naam van *Beck*, in 1855, te 's Hage en Breda, of Dordrecht, zilversmeden heeft bedrogen, door hun zoogenaamde zilveren borden te verkoopen, die later bleken vervaardigd te zijn uit een metaal van veel minder waarde. Te Vlissingen moet hij of een zijner medepligtigen (destijds onder den naam van *Michelofski* zich uitgevende) in hechtenis zijn genomen, doch na eene detentie van vijf dagen ontslagen zijn geworden. Omstreeks dien tijd moet hij zich ook te Antwerpen hebben opgehouden met bovenbedoelden makker, die daar voorgaf *Palenski* te heeten.

Hardenberg, 6 Julij. Een brutale diefstal is in den afgeloopen nacht in de naburige gemeente Gramsbergen gepleegd. De aldaar residerende notaris S. had den vorigen avond op diens bleek in de onmiddellijke nabijheid zijner woning eenig linnengoed, circa 100 ellen, ter bleeking doen brengen. De daarbij gestelde waker werd omstreeks één ure in deze hem toevertrouwde dienst door drie personen overrompeld en moest toezien, dat twee hunner het uitgespreide linnen oprolden en tot buit namen, terwijl een der medepligtigen den waker zoodanig in bedwang heeft gehouden, dat de anderen gemakkelijk den buit konden medenemen.

Langstraat, (Capelle) 4 Julij. Eergisteren is alhier in eene vergadering van voorname hooikoopers, zoo uit Amsterdam als hier uit de Langstraat, de prijs van het hooi gesteld op f 23» de 500 ned. ponden. Tegen dien prijs zijn dan ook in den loop der gepasseerde week reeds een dertigtal schepen voor Holland en Belgie bevracht, terwijl nog een aantal op bevrachting liggen te wachten.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Eene particuliere correspondentie uit Parijs, d.d. 5 dezer, aan de *Amst. Ct.*, bevat o. a. het volgende:

Parijs wordt thans overstroomd van Engelschen, die door de verpestende uitdampingen van den Theems uit hun land worden verjaagd. Zij vullen onze boulevards en onze tuinen; zij zijn de talrijkste onder de bezoekers onzer openbare monumenten; zij bezetten onze straten, en gaan zelfs naar de schouwburgen, die ongelukkigen! Maar dit is nog niet alles: die anglo saksische sprinkhanen, welke bij zwermen op franschen bodem komen, drinken onzen wijn, eten onze meloenen, verzwelgen onze aardbezien, en maken eindelijk het leven onmogelijk aan iederen Parijzenaar die besef van eigenwaarde bezit en diep gevoelde behoefte aan eerstelingen heeft. En toch, die arme Engelschen zijn zeer te beklagen, genoodzaakt te wezen elken morgen bij het opstaan te vragen: »Zullen wij heden de pest krijgen?» — »De pest? Inderdaad?» — Ja, de pest, niet meer of minder; vraag het maar aan den *Times*, aan den *Morning Chronicle*, aan die achtenswaardige bladen die nooit liegen.» — En hoe kan het anders? Heeft men niet berekend dat 300 000 van die kleine toestellen, welke men *waterclosets* noemt, dagelijks 90 millioen gallons.... d. i. goed geteld 630 millioen gallons elke week, 2520 millioen gallons elke maand, en 32 700 millioen gallons elk jaar, van diezelfde vloeistof in den Theems uitstorten!! De statistiek is eene mooije zaak, maar bij zulk eene berekening wordt er, mijns bedunkens, misbruik van gemaakt.

— Baron *Rothschild* heeft zijn kasteel te Boulogne-sur-Seine laten voltooijen. Men vertelt er wonderen van. De nieuwe landheer was genoodzaakt verscheidene stukjes grond te koopen, om zijn terrein goed af te ronden, doch overal vond hij niet even gemakkelijke verkoopers, en zelfs weigerde er een 100 000 francs te nemen voor een lapje grond, dat de baron gaarne wilde hebben doch niet krijgen kon.

ENGELAND.

Volgens een verslag onlangs bij een van de Protestantsche genootschappen in Engeland uitgebragt, laat men thans te Florence aan degenen die tot het Protestantsche geloof overgegaan zijn, vrijheid om in grooten getale te vergaderen, zonder dat zij daarbij door de politie bemoeijelijkt worden. Men vleit zich met de gedachte, dat dit een blijk is van toenemende verdraagzaamheid bij de regering. Het Protestantismus verbreidt zich in alle dorpen rondom de hoofdstad, ja in alle steden van het groothertogdom. Het is zoo zeer het geval, dat er van Rome bevel is gekomen om op verscheidene plaatsen in Toscane, eenen tijd lang dagelijks twee predikatien te houden met het bepaalde doel om het volk tegen het Protestantsche geloof te waarschuwen.

— Te New-York heeft een wervelwind, welke slechts een half uur duurde, aanzienlijke schade aangerigt. Twee menschen werden daardoor gedood, terwijl vele anderen letsel bekwamen.

— In Sonora moet, volgens berigten uit Washington, eene Amerikaansche maatschappij van kolonisatie van de Mexikaansche regering (onder Comonfort of nog vroeger) 39 millioen acres land hebben verkregen, eene uitgestrektheid gelijk staande met die van den staat New-York.

— In de vorige week waren te Londen bij laag water, langs den noordelijken oever van den Theems, arbeiders bezig met het leggen eener dikke laag kalk, tusschen de bruggen van Westminster en Hungerford; boven de eerstgenoemde brug werd hetzelfde gedaan; door dit middel hoopt men eenigermate de schadelijke uitdampingen der rivier tegen te gaan.

RUSLAND.

De berigten uit Petersburg betreffende den boerenopstand in Esthland bevestigen wel is waar het feit, doch houden ook in dat dit door de buitenlandsche bladen zeer overdreven is voorgesteld. De te hoog gespannen eischen van een grooten landeigenaar en de ruwe behandeling die hij zijne onderhoorigen deed ondergaan waren oorzaak dat de boeren, tegen welke hij zich door misbruik te maken van zijne regten op hen, schandelijk had vergrepen, oproerig werden. De keizerlijke troepen hebben moeten tusschen beide komen en den muitelingen een gevecht leveren waarbij aan beide kanten veel bloed is gestroomd; sedert echter heeft de opstand zich niet uitgebreid, het zenden van nieuwe troepen was niet noodig en de rust is hersteld.

ASSEN, 10 Julij.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

'**Amsterdam.** ***Vrijdag***, 9 Julij. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt:

Nederl. 2½ pCt. 64⁵⁄₁₆ percent. Dito 4 pCt. 98⁵⁄₁₆ percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. 106⅛ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. 87.

Granen en Zaden.

Koolzaad lager, op September f 531. — Raapolie lager, op zes weken f 48¾. — Tarwe stil en onveranderd. — Pruissische Rogge bij partijen f 8 lager, gedroogde onveranderd, 126 ponds Pruissische f 210. — Boekweit hooger, 122 ponds Holsteinsche f 256. — Haver f 3 hooger.

Leeuwarden, 9 Julij.

Op de markt van heden waren de prijzen als volgt:

Tarwe.	***Boekweit.***
Per mud.	Per mud.
58 ponds puike witte f 9 00	52 ponds Zand f 0-00
56 〃 roode 8-25	Veen 0-00
Rogge.	***Haver.***
Per mud.	Per mud.
52 ponds Inlandsche f 6 00	35½ ponds fijne f 5-25
52 〃 6-20	31 〃 blanke voer 4-75
Garst.	31 〃 zwarte 4-75
Per mud.	***Boonen.***
46 pds. nieuwe winter f 5-10	Per mud.
44½ 〃 zomer 4-90	Paardeboonen f 8-25.
Koolzaad.	***Boter***
f 15-25 tot f 00-00	Per ¼ ton f 47-50
Kanariezaad.	***N. Kaas.***
f 00-00 tot f 00-00	f 26.00
Lijnzaad f 00-00	Oude dito f 00-00

Het gewigt der Granen is naar ¾ mud berekend.

De handel in bovenstaande artikelen was heden aan onze markt stiller, terwijl de prijzen iets lager waren.

Zwolle, 9 Julij.

De prijzen der onderstaande artikelen waren heden aan onze markt als volgt:

Tarwe.	***Paardeboonen*** à f 0 00
Nieuwe f 10 50 à f 9-75	***Duiveb.*** f 0-00 a f 0-00
〃 Ruwarige f 11-50 à - 11 25	***Aardappelen.***
Rogge . . f 7 75 à - 7-10	Nieuwe f 6 00 à f 4-00
Boekweit f 8 00 a - 7-50	Oude f 3-80 a f 2-40
Gerst . f 0 00 a - 0 00	***Boter*** per pd. f 1 15 à f 1-00
Haver . f 0 00 a - 0 00	〃 per ⅛ vat f 22-50
Erwten groene . f 0-00	à f 00-00

Den 7 dezer is te 's Hage geopend de 43e vergadering van de Algemeene Synode der Nederl. Herv. kerk. Uit Drenthe wordt dezelve bijgewoond door den heer *J. J. Swiers*, predikant te Havelte.

— Als een bewijs van den hoogen prijs, die thans voor hooiland besteed wordt, wordt ons medegedeeld, dat een stuk hooiland onder Eelde, hetwelk in 1852 voor f 142 is verhuurd geworden, bij eene verhuring dezer dagen ten overstaan van den Notaris *Kniphorst* gehouden, een huurprijs van f 840 heeft opgebragt.

* **Eelde**, 8 Julij. Dat ook hier het hooi gewild is, bleek gisteren bij de jaarlijksche hooilandsverhuring, daar men gaarne f 50 voor een goed mat besteedde; dat ook het stroo niet goedkoop schijnt te zullen worden, blijkt, dat in publieke veiling voor ⁵⁄₄ mudde land met rogge f 87—〃 is besteed. — De veldvruchten, als rogge, boekweit en aardappelen, laten hier niets te wenschen over, terwijl de graslanden na de verkwikkende regens, een veel beter aanzien hebben gekregen en meer zullen aanbreugen dan wel de verwachting was.

* **Zwartsluis**, 8 Julij. In den voormiddag van 6 dezer, tusschen 9 en 12 uur, vond op het Zwolsche diep in deze gemeente een treurig ongeluk plaats; bij gelegenheid dat twee vaartuigen tegen elkander aanzeilden, overkwam den knecht van een der schippers, met name *W. v. d. W.*, het ongeluk, dat de zoogenaamde boegspriet, door het schokken van het vaartuig losgerukt, op een zijner beenen, terwijl hij was komen te vallen, neerviel, met die gevolgen, dat het been als 't ware geheel aan splinters gebroken en in erge mate gekneusd is.

* **Coevorden**, 6 Julij. De sedert 1e. Januarij 1857 in Hannover ingevoerde belasting op den invoer van buitenlandsch meel, en de vrije uitvoer van aldaar gefabriceerd wordend stoommeel, veroorzaakt, vooral den op de grenzen van ons land wonende molenaars en fabrikanten, groot nadeel en doet hen met bekommering de toekomst te gemoet zien. Ten einde hierin zoo mogelijk, op de eene of andere wijze eene voor hen gunstige verandering te brengen, circuleerde hier en in de omstreken dezer dagen een adres aan Z.Exc. den Minister van Finantiën, hunne bezwaren dienaangaande inhoudende:

Wenschelijk ware het, dat de gemeenschappelijke pogingen, door de in deze omstreken wonende molenaars reeds aangewend, — en bij nader nadenken door meer anderen stellig nog aan te wenden — een gunstig resultaat mogen opleveren en de nijvere klasse, die thans door maatregelen van een naburig Rijk met ondergang bedreigd wordt, spoedig van hare vrees voor de toekomst worde ontheven.

* **Oud-Schoonebeek**, 5 Julij. Ten einde den heer *Wolff*, predikant te Anjeren, provincie Gelderland, het beroep naar deze plaats aannemelijk te maken, indien het Z. M. goedkeuring moge wegdragen, en Z.Wel.Eerw. in de reiskosten te gemoet te komen, is hier eene lijst van inteekening nedergelegd, waarop binnen eenen betrekkelijk korten tijd de som van vijfhonderd gulden is geteekend, iets, dat een doorslaand bewijs levert van de achting en toegenegenheid voor bovengenoemden leeraar.

* **Dalen**, 6 Julij. Hier worden eenige algemeene dingen, betreffende de tuin, — akkerbouw en veeteelt opgemerkt. De wijnstok, alsmede de frambozen, zijn voor 't grootste gedeelte onvruchtbaar, en behalve de wortels, gestorven. Nieuwe loten komen te voorschijn, doch het vruchthout is dood en wordt door velen afgesneden Van de pruimenboomen gaan velen uit, terwijl anderen, die in goeden staat zijn, nog al veel beloven. De kersen echter zijn overvloedig. Wat de vruchten betreft: de aardappelen staan in de hoven zeer goed, doch nog bijna zonder knol. De boonen zijn goed opgekomen, ofschoon er bij aanhoudende droogte weinig beschot te wachten is. De hooilanden, die hier zoo uitgestrekt zijn, zijn zeer verschillend. Waar het water door vloeijing is gekomen, is het land tamelijk met gras voorzien, terwijl andere streken weinig opleveren. De weiderijen zijn, naar omstandigheden, zeer bevredigend en in vergelijking met andere streken zelfs uitmuntend. Het vee houdt zich hier bij voortduring zeer goed. Vele koeijen loopen in grasrijke weiden en de koopman, die in den herfst in deze streken de markt bezoekt, zal hier voorzeker veel schoon en welvarend vee vinden.

* 7 Julij. Naar men verneemt, zullen hier weder als ten vorigen jaare, de gewone lessen aan Hoofd- en hulponderwijzers en kweekelingen in de hoofdschool gegeven worden en zij het de belanghebbenden bekend gemaakt, dat zaturdag den 17 dezer hiermede zal worden begonnen.

Provinciale Staten van Drenthe.

Zitting van 8 Julij 1858.

Er zijn 32 leden tegenwoordig; afwezig de heeren *Denning* en *Slingenberg*.

De notulen der vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

Wordt gelezen een adres van verveeners en ingezetenen van Hoogeveen en Zuidwolde, te kennen gevende, dat het kanaal de Hoogeveensche vaart thans in een allergebrekkigsten toestand verkeert, als staande tegenwoordig in de kom der gemeente slechts p.m. een voet water; dat dit gebrek aan water, naar der adressanten overtuiging, niet alleen is toe te schrijven aan de aanhoudende droogte en schaars gevallen regen, maar vooral ook aan de ongenoegzame zorg van de Directie der Drentsche Kanaalmaatschappij, om het water boven sluis no. 6 te behouden; verzoekende de adressanten voorts, onder opgave van de maatregelen, waardoor dit waterverlies zou kunnen worden voorgekomen, dat het der Vergadering moge behagen, hetzij door het benoemen van eene commissie tot onderzoek, hetzij op zoodanige andere wijze, als zij zal vermeenen te behooren, het daarheen te wenden, dat de bezwaren van de adressanten worden opgeheven. Ter visie en morgen aan de orde.

Opvolgelijk wordt, conform de voordragten van Gedep Staten, besloten:

a tot afwijzing van de hernieuwde verzoeken van den heer *A. de Geus* en van *A. Vennik* om pensioen.

b. tot verleenen van een uitstel tot 1 Mei 1859 voor de bestrating van den weg van de nieuwe brug tot Hoogeveen;

c. tot het toestaan van toelagen aan het Doofstommen-Instituut te Groningen over 1859 en 1860 als over 1857 en 1858;

d. tot goedkeuring van het besluit van Gedep. Staten betrekkelijk de waterleiding van het Oranjekanaal naar de Molenwijk te Smilde;

e. tot renvooi aan Ged. Staten van het adres van *H. Stoffers Wever*, om vermindering van pachtpenningen van het Molenwijksschut over 1859 en 1860;

f. tot af- en overschrijving van fondsen ter voldoening van eene belooning aan den schutmeester van het Witteler schut op de Hoofdvaart voor het toezigt op het Konings schut en het Keerschut in het v. Holthe's vaartje;

g. tot renvooi aan Gedeputeerde Staten van het verzoek van het gemeentebestuur van Hoogeveen om een subsidie voor den weg van Hoogeveen naar Pesse;

h. tot afwijzing van het verzoek van den heer hoofdingenieur van den Waterstaat tot verhooging van het abonnement voor het toezigt op de provinciale waterstaatswerken.

Voor informatie worden aangenomen:

a. het adres van de Kamer van Koophandel te A[l…] betrekkelijk de rigting der spoorwegen in Overijs[sel …] Gelderland,

b. het exploit, door de Drentsche Kanaalmaatsc[happij …] aan de Provincie gedaan, betrekkelijk de uitbetali[ng …] het 7e jaarlijksche subsidie.

Door de Staten is goedgekeurd de reden, waarom Ged. Staten geen subsidie voor de pastorie te Boven[…] ter begrooting is gebragt.

Aan de orde is het adres van de gemeentebesture[n …] Assen en Beilen, om het Prov. subsidie voor den we[g …] schen die gemeenten alnog op de begrooting te bre[ngen …] De heer *Vos* wil doen uit komen, dat de subsidie op [de be-] grooting dient voor te komen, de weg is klaar, de […] te besturen hebben alle stukken ingezonden. Ar[t. …] het Reglement bepaalt wel, dat men geene aansp[raak op] het subsidie heeft, zoolang de weg niet is op[genomen …] Ged. Staten kunnen zeggen, wij verseren nog ni[et in ter-] men van opneming, doch het Reglement bepaalt [dat] de opneming zoo spoedig mogelijk moet plaats h[ebben en] het subsidie dan op de eerstvolgende begrooting [moet] worden gebragt. Hij gelooft niet, dat het in d[e geest] van het Reglement is, dat men 1½ jaar moet [wachten.] De besturen hebben in 1859 op het subsidie gerek[end; …] zoo zij het dan niet ontvangen, zullen zij in on[aangenaam-] heid komen. — De heer *A. Homan* spreekt in de[n zelfden] geest als de heer *Vos*. — De heer *Sluis* geeft te [kennen] dat, wanneer men de beide sprekers hoort, [het den] schijn heeft, alsof Gedeputeerde Staten zic[h vast-] klemmen aan den letter van het Reglement en in [gebreke] zijn ten aanzien van de opneming van den w[eg; de] besturen echter, het zij met alle respect gezegd, [stellen] de zaak niet naar waarheid voor en zijn [met zich] zelve in tegenspraak; hij toont dit aan uit de st[ukken] met daadzaken; den 5 Julij hebben de besturen e[ene ver-] klaring ingezonden, dat de weg klaar was, behoud[ens eene] kleine uitzondering; deze kleine uitzondering be[stond in] eenige houderde ellen, die weder opgebroken [waren.] Wanneer men dit in aanmerking neemt, hebben G[ed. Sta-] ten zoo wel aan den geest als aan den letter [van het] Reglement voldaan, door het subsidie niet op de [begroo-] ting te brengen. De weg was nog niet voltooid, [zoo als] het Reglement zulks eischt; het geval, dat het Re[glement] wil, bestond dus niet, en de eerst komende beg[rooting] waarop het subsidie kan voorkomen, is die van […] De heer *v. d Wijck* kan getuigen, dat de bes[turen de] zaak niet naar waarheid voodragen, daar den […] nog geen steen in het Haler zand was te vinde[n. — De] heer *Vos* zet zijne meening nog nader uiteen. — [De heer] *v. Echten v. Holthe* zegt, dat hij zelf j.l. Zatur[dag heeft] gezien, dat de weg over eene aanzienlijke lengt[e nog niet] gereed was. — In omvraag gebragt, is met 3[… tegen 2] stemmen, die van de heeren *Vos* en *A. Homan* [besloten] te verklaren, conform de voordragt van Ged. St[aten, dat] de adressanten geen regt hebben op hetgeen z[ij …]

Ten aanzien van de adressen van verveeners [en …] pers te Smilde, nopens het sluiten van eene over[eenkomst] tusschen de Provincie en de Directie van het N. [Drentsche] Kanaal, waarbij de laatste zich verbond, om h[et …] pand der Hoofdvaart steeds op peil te houden is [conform] het advies van Ged. Staten, besloten aan de re[questran-] ten te kennen te geven dat hun verzoek niet aa[n de aan-] dacht is ontsnapt, maar dat de zaak reeds bij Ge[d. Staten] wordt onderzocht om later, wanneer de uitvoerin[g moge-] lijk wordt geacht, aan het oordeel der Prov. S[taten te] worden onderworpen, nadat de heer *Oosting* zijn [schrifte-] kelijk gedaan voorstel, dat Ged Staten het result[aat hun-] ner overwegingen in de Najaars vergadering aan [de Sta-] ten zouden kenbaar maken, op de opmerkingen [der] heeren *Sluis* en *Vos*, weder had ingetrokken.

Conform de voorstellen van Ged. Staten wordt [besloten] tot renvooi aan Ged. Staten *a.* van het adres van *J.* […] en 17 andere ingezetenen van Beilen, Wüster, […] Makkum, Holthe en Lievinge, betrekkelijk de rig[ting van] den ontworpen kunstweg van Ruinerwold naar B[…] en *b.* van het adres van tolpachters op den weg v[an …] naar de Hilte om te gemoetkoming in het nadeel, [door hen] geleden door het afsluiten aan het pand wegs va[n …] naar de Duurserbrug.

Aan de orde is het adres van ingezetenen van N[…] ten einde worde bepaald, dat in die streken ee[ne bij-] derlijke jagt op waterwild worde uitgeoefend. [— De heer] *v. d. Vlies* geeft te kennen, dat hetgeen hij bij [vorige] gelegenheden gezegd heeft omtrent de wenschelijk[heid om] de jagt op waterwild toe te laten door dit ad[res wordt] bevestigd. Het is hier geene kwestie van de […] eener liefhebberij maar of de landbouw zal […] worden. De streek, die last heeft van de wil[de …] is veel uitgebreider dan de gemeente Nijeveen, […] ook de Wijk en Havelte; daar geeft men het vo[…] eenden, die in de kooijen van Overijssel gevange[n …] Deze streek is zeer geschikt voor de jagt op w[aterwild] even goed als in Overijssel. Het is mogelijk, d[at bij de] uitoefening van de jagt op waterwild, een of a[nder kor-] hoen het leven laat, maar wat is beter, dat […] behouden blijve of dat een korhoen het leven […] Hij kan niet merken, dat in Overijssel, waar d[e jagt op] waterwild toegestaan is, zich minder wild bev[indt. …] verklaart zich tegen het advies van Ged. Staten. [— De heer] *Oosting* wil alleen zeggen, dat hij geheel eens [is met Ged.] Staten.: reeds tweemalen is dit onderwerp bij [de Staten] in discussie geweest, en telkens is beslist, dat [de jagt op] waterwild niet wenschelijk werd geacht; hij za[l voor het] rapport stemmen. — De hr. *A. Homan* is het geh[eel eens met] Ged. St., maar zoo de vergadering eens anders mo[cht …] acht hij het billijk, dat ook aan de ingezete[nen van den] andere zoom van Drenthe dezelfde vergunning word[e …] — De heer *v. d. Wijck* is volstrekt tegen het voo[rstel van] Ged. Staten; hij acht het hard, dat men moet [zien,] dat in naburige Provincien op waterwild wordt [gejaagd] en men het in dit gewest niet mag doen — De [heer …] zegt, dat hetgeen de heer *v. d. Vlies* heeft op[gemerkt] wel behartiging verdient; zoo het waterwild […] schade aan den landbouw berokkent; dan geloof[t …]

beter is eenige hazen en patrijzen te laten dooden dan landbouw te benadeelen; hij zou er daarom wel voor, dat de stukken tot onderzoek aan Ged. Staten wergerenvoijeerd. — De heer *Roelink* ondersteunt dit rstel. — Met goedvinden van de overige leden van Ged. en wordt diensvolgens besloten, de stukken tot onderk aan Ged. Staten te renvoijeren, met opdragt, om wege in de wintervergadering te rapporteren.

Ged. Staten worden, conform hun verzoek, tot de tervergadering diligent verklaard betrekkelijk de maatelen, om de betrokken landen te behoeden voor de eelen, die het gevolg zullen zijn van de voorgenomene hooging van de stouwen der Hoofdvaart, nadat de heer *. Vlies* eenige opmerkingen omtrent de beste afwateg, aan die landen te geven, had medegedeeld.

r wordt, conform het gedane voorstel, besloten tot vooi aan Ged. Staten van het adres van *J. Joosten* c.s Beilen over het opruimen van ondiepten in de Beilerart.

De mededeeling omtrent de overdragt van het Hunebed Zeijen aan de Provincie en omtrent de zoogenaamde evenbergjes wordt aangenomen voor informatie.

Daarna komt in behandeling het rapport omtrent het nceptreglement voor het veenschap Odoorn; dit wordt stgesteld met de wijzigingen, daarin door de commissie orgedragen.

Alsnu wordt de zitting voor een half uur geschorst.

Na wederopening der zitting wordt, conform het rapport r commissie, besloten eene subsidie van 30 pct. der kosn toe te staan voor den aanleg van een kunstweg van ereest naar den straatweg tusschen de Wijk en Zuidolde.

De rekening van enkel prov. en huishoudelijke inkomsten uitgaven over 1856 wordt, conform het rapport der mmissie, vastgesteld.

Hetzelfde geschiedt met de rekening van de administratie r kas ad pios usus over 1856.

De begrooting van de kosten van het prov. bestuur, voor over het rijksbestuur is, over 1859, wordt goedgekeurd Alsnu is aan de orde de begrooting van enkel Provinale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven over 1859, rst worden de uitgaven daarna de inkomsten behandeld ver art. 9 van Hoofdstuk. VIII: *Pensioen voor den vooraligen Inspecteur der wegen en waterlossingen in Drene, Mr. H. Homan te Rolde, over* 1859 verlangt de heer *d. Vlies* eene stemming. Met 23 tegen 8 stemmen wordt eze post goedgekeurd, hebbende de heer *L Homan* zich buin stemming gehouden. *Tegen* waren de heeren *v. d. Wijck*, *oenderken*, *v. d. Vlies*, *Pelinck*, *Witsenburg*, *Nijenhuis*. *. F. Kijnmell en v. Veen.* — In het ontwerp van de grooting was door Ged. Staten voorgedragen, om, ter deeltelijke voorziening in de rentebetaling en aflossing an kapitalen, ten laste van de Provincie opgenomen, oomede ter bestrijding van verdere buitengewone uitgaen *elf* opcenten te heffen op de hoofdsom der belasting oowel van de *gebouwde* als de *ongebouwde* eigendommen. De Commissie was van oordeel, dat in dezen de ongebouwde eigendommen meer dienden te worden getroffen, en had dien overeenkomstig een voorstel gedaan.

Nadat de heeren *Alingh*, *van Echten v. Holthe*, *Pelink*, *v. d. Wijck*, *Sluis*, *J. T. Homan* en *Oosting* daarover het woord hadden gevoerd, wordt het voorstel der commissie *verworpen* met 22 tegen 10 stemmen; *voor* waren de heeren *L. Carsten*, *de Jonge*, *Oosting*, *W. L. Tonckens*, *J. T. Homan*, *Nijsingh*, *Kniphorst*, *Vos*. *de Milly* en *Meursing*. Daarna komt het voorstel van Ged. Staten in stemming en wordt met 30 tegen 2 stemmen, die van de heeren *v. d. Wijck* en *Alingh*, *aangenomen*; eindelijk wordt de geheele begrooting goedgekeurd.

De voordragt van Ged. Staten tot het vaststellen eener geldleening van f 47.000 wordt aangenomen.

De commissie voor het subsidie van het Meppelerdiep brengt, bij monde van den heer *H. J. Carsten*, het navolgend rapport uit:

Mijne Heeren!

„Bij besluit uwer vergadering van den 5 dezer zijn in handen van de ondergeteekenden gesteld: eene voordragt van heeren Ged. Staten van dit gewest, strekkende om ten behoeve van het rijk uit de provinciale fondsen beschikbaar te stellen eene som van f 20.000, als subsidie voor eene door het rijk voorgenomene verbetering van het Meppeler diep met eene daarbij gevoegde nota van den hoofdingenieur van Overijssel, betrekkelijk die verbetering, eene begrooting van kosten en verdere bijbehoorende stukken, ten einde Uwe Vergadering daarop te dienen van consideratien en advies.

„Uwe Commissie heeft zich met de haar opgedragene taak bezig gehouden en de in hare handen gestelde stukken naauwkeurig onderzocht, doch zij ontveinst het zich geenszins, dat dat onderzoek haar niet in alle opzigten heeft bevredigd.

„In de eerste plaats toch had zij een meer omvattend en in alle behoeften van scheepvaart en handel voorziend plan van verbetering van het Meppeler diep verwacht, dan dat, hetwelk bij de nota van den hoofdingenieur van Overijssel is aangegeven, een plan waardoor niet alleen aan de behoeften van den nu reeds aanzienlijken en uitgebreiden handel en scheepvaart van Meppel, die in de gevolgen niet anders dan gunstig op de handels- en scheepvaartsbelangen van de overige deelen van dit gewest kunnen terugwerken, zoude worden tegemoet gekomen, maar ook die handel en scheepvaart aanmerkelijk zoude bevorderen en in bloei doen toenemen.

„Ten anderen strekt zich die verbetering, volgens de bovenaangehaalde nota, slechts uit van af Zwartsluis tot op 1050 ellen bewesten de Galgenkampsbrug, terwijl het jaagpad van af de kalkovens te Zwartsluis zal doorloopen tot aan de laatstgemelde brug. Het rijk schijnt dus de verbetering der bovengemelde 1050 ellen alsmede de 560 ellen tot aan de Meppelersluis en het jaagpad bijlangs dit laatste voor rekening te willen laten van de Provincie Drenthe en de Drentsche Kanaalmaatschappij, hetgeen Uwe Commissie niet wenschelijk acht, uithoofde dan of de beide gemelde onderhoudpligtigen die gedeelten zelf zullen moeten uitvoeren, of zoo dit achterwege wordt gelaten, de verbetering zoo als die is voorgesteld, voor Drenthe niet dat zal worden, hetwelk men zich van eene radicale verbetering van gemeld vaarwater had voorgesteld.

„Verder wordt door den Minister gezwegen van de open afvaarts-, jaagpad- en sluisgelden, die inkomstig op het verbeterde kanaal en de Staphorstersluis zullen geheven worden en, ofschoon heeren Gedeputeerde Staten dit gevoelen niet schijnen te deelen, hebben wij gemeend dit punt niet met stilzwijgen te kunnen voorbijgaan. — Uwe Commissie toch is van gevoelen, dat, indien voor het gebruik van het verbeterde kanaal en jaagpad een regt werd geheven, gelijkstaande aan de helft van dat, hetwelk thans bij de doorvaart van de Staphorstersluis gevorderd wordt, de opbrengst meer dan voldoende zal zijn, ook bij een eenigzins meer uitgebreid plan, om de kosten van onderhoud en de interessen van het kapitaal tot de verbetering vereischt te dekken, terwijl zij de andere helft bij de doorvaart van de Staphorstersluis voortdurend te heffen voldoende acht tot dekking der kosten van onderhoud dier sluis met de intreessen van het tot afkoop bestemde kapitaal, en dat dus ook zonder subsidie van provincie en gemeenten de verbetering van het Meppelerdiep c. a. zoo al geene voordeelen van aanbelang, in allen gevalle geene nadeelen voor den ondernemer zullen opleveren.

„Van den anderen kant echter valt het ook niet te ontkennen en gelooven wij als zeker te kunnen vaststellen, dat de voorgestelde verbetering van het Meppelerdiep, mits zich met het jaagpad uitstrekkende tot aan de Galgenkampsbrug en de Meppelersluis voor deze provincie van het grootste belang is, uithoofde daardoor de weg naar zee wordt verkort, de vaart naar Zwartsluis door een bijna geheel doorloopend jaagpad wordt versneld en vergemakkelijkt en door eene gelijkmatige verdieping van het vaarwater de belemmeringen worden weggenomen, die thans bij lage waterstanden aan de scheepvaart zeer hinderlijk zijn.

„Het is dan ook hoofdzakelijk op laatstgemelde gronden, dat de commissie gemeend heeft, Uwe Vergadering te moeten adviseren: om de zaak door het verleenen van eene subsidie te bevorderen en alzoo voor de verbetering van het Meppelerdiep beschikbaar te stellen eene subside van f 20.000, te betalen in vier jaarlijksche termijnen, ieder groot f 5000, waarvan het eerste zal vervallen in het jaar volgende op dat, waarin met de verbetering is aangevangen; — en voorts aan dat subsidie te verbinden de volgende voorwaarden:

„1o. Dat het geheele vaarwater, met inbegrip der afsnijdingen, moet worden aangelegd op eene bodemsbreedte van minstens tien ellen of zooveel meer als in overleg met Heeren Gedeputeerde Staten van Drenthe zal worden bepaald.

„2o. Dat het gemelde vaarwater invoegen voormeld zal worden verbeterd van af Zwartsluis tot aan de Galgenkampsbrug, alsmede het vaarwater tot aan de Meppelersluis op gelijke breedte zal worden gerectificeerd en verbeterd en beide van af de kalkovens te Zwartsluis van een jaagpad zullen worden voorzien en de Staat tevens de verpligting tot voortdurend onderhoud op zich neme.

„3o. Dat door den Staat voor het te verbeteren vaarwater, jaagpad en sluis te zamen geen hooger afvaarts- en sluisgeld geheven worde, dan dat, hetwelk thans aan de Staphorsterschutsluis gevorderd wordt en wel de helft van dat regt voor het gebruik van dat vaarwater en de andere helft voor het passeren der sluis.

„Ten slotte heeft Uwe Commissie gemeend te moeten voorstellen, vooral met het oog op den handel van Meppel en in de gevolgen ook van geheel Drenthe, aan den Minister als wensch van deze Vergadering te kennen te geven, dat bij de voorgenomene verbetering van het Meppelerdiep aan hetzelve eene meerdere capaciteit, zoo wat wijdte als diepgang betreft en aan de sluis in verband daarmede, een grooter vermogen worde gegeven.„

„Assen den 8 Junij 1858,

„De Rapporteur, „H. J. CARTEN,

De President, VAN ECHTEN VAN HOLTHE.

„De Leden.
„VAN DER VLIES.
„JACOB DE JONGE Jr.
„J. OOSTING„

De commissie voor het tarief en reglement op de Hoofd- en Beilervaarten brengt, bij monde van den heer H. J. *Carsten*, rapport uit. Zij adviseert tot vaststelling behoudens eenige wijzigingen.

Alsnu komt in behandeling het voorstel van den heer *Roelink*, betrekkelijk de opneming van de waarde der gronden voor den spoorweg in dit gewest benoodigd.

Nadat hierover eenige discussien zijn gevoerd, wordt, op voorstel van den heer *J. T. Homan*, besloten, de verdere behandeling dezer zaak uit te stellen tot morgen, en den heer *Roelink* te verzoeken, inmiddels zijn voorstel nader te preciseren.

Daarna sluit de Voorzitter deze vergadering en wordt de volgende bepaald op morgen voormiddag te elf uur.

Zitting van 9 Julij.

Wij zullen in het volgend nummer een meer uitvoerig verslag van deze vergadering opnemen, hier deelen wij kortelijk mede, wat in die vergadering is besloten.

Ten aanzien van eene subsidie voor het Meppeler diep, is, op voorstel van den heer *Sluis* en met wijziging in zooverre van de voordragt der Commissie het volgend belang rijk besluit genomen:

„Art. 1. Voor de verbetering van het Meppeler diep naar het plan der Regering toe te staan eene subsidie van f 20.000, te betalen in vier gelijke jaarlijksche termijnen, waarvan het eerste zal worden betaald in het jaar, volgende op dat, waarin de verbetering is aangevangen, onder de volgende drie voorwaarden:

„1o dat het geheele vaarwater met inbegrip der afsnijdingen, worde aangelegd op eene bodemsbreedte van minstens tien el, of zooveel meer als in overleg met heeren Ged Staten van Drenthe zal worden bepaald;

„2o. dat in de verbetering worde begrepen niet alleen het eigenlijke Meppeler diep van af de Galgenkampsbrug tot aan de kalkovens bij Zwartsluis, maar ook het vaarwater, dat van af de Meppeler sluis het kanaal der Drentsche Kanaalmaatschappij met het Meppeler diep verbindt, en dat langs beide lijnen het jaagpad worde gemaakt;

„3o. dat het Rijk zich belaste met het onderhoud van het alzoo verbeterd vaarwater en van het te maken jaagpad;

„met verklaring, dat de Staten van Drenthe het van het grootste belang achten voor Meppel en in verband daarmede voor de provincie, dat de verbetering van het Meppeler diep werd ondernomen in dien zin, als door den raad van Meppel verlangd, namelijk zoodanig, dat daaraan en in verband daarmede inkomstig aan de Staphorster sluis werd gegeven die capaciteit, dat zeeschepen van de soort die thans te Zwolle binnenkomen, ook het Meppeler diep kunnen bevaren, en met het aanbod, om, wanneer de regering tot zoodanige meer afdoende verbetering mogt besluiten en ook de gemeente Meppel voor dat werk een, aan het voordeel daardoor te verkrijgen, eenigermate opwegend subsidie toestond, het provinciaal subsidie in evenredigheid tot de meerdere kosten te verhoogen.

„Art. 2. Gedeputeerde Staten te verzoeken, om bij den brief waarmede dit hun besluit aan Z. E. den Minister van Binnenl. Zaken zal worden opgezonden, uit te drukken de verwachting der Staten, dat ook na de verbetering — ingevolge het nu voorgenomen plan — voor afvaarts- en sluisgeld te zamen geen hooger regt voor het Rijk zal worden geheven, dan nu plaats vindt aan de Staphorster sluis„.

Het concept-tarief en het concept-reglement op de Hoofd- en Beilervaarten zijn aangenomen met de wijzigingen door de Commissie voorgesteld.

Ten aanzien van het adres van verveeners van Hoogeveen en Zuidwolde, betrekkelijk den waterstand te Hoogeveen boven sluis no. 6, hebben de Staten zich onbevoegd verklaard.

De heer *Roelink* heeft zijn voorstel omtrent de spoorwegen eenigzints gewijzigd en meer gepreciseerd, en is het daarop, nadat daarin eene kleine wijziging was gebragt, met algemeene stemmen aangenomen.

De heer *Oosting* is met 25 stemmen als buitengewoon lid van Ged. Staten herkozen.

Niets meer aan de orde zijnde heeft de Voorzitter deze Zomervergadering der Staten van Drenthe, in naam des Konings, gesloten.

RAADSVERGADERINGEN.

Meppel, 8 Julij. In de gister avond gehoudene raadsvergadering hebben hh. Burg. en Weth. aan den Raad, naar aanleiding van eene circulaire van hh. Ged. Staten, betrekkelijk de uitvoering van eenige bepalingen op de wet van het onderwijs, voorgesteld, dat het getal openbare lagere scholen in deze Gemeente zal bestaan uit 5, als 4 in Meppel en 1 in de Oosterboer, aan het hoofd van welke laatstbedoelde school een hulponderwijzer zal staan. De jaarwedden der hoofdonderwijzers worden daarbij tot het minimum en alzoo op de som van f 400 voorgedragen, en voor de school in de Oosterboer op f 200, benevens f 50 als schadevergoeding voor een huis. De schoolbehoeften worden daarbij tot een bedrag van f 1—50 per leerling voorgesteld. De hiertoe betrekkelijke stukken zijn ter inzage der leden op de secretarie nedergelegd. Verder was o. a. aan de orde: ***a.*** Eene missive van hh. Burg. en Weth. van de Smilde en van Norg, het ontslag van *J. Worst Bz.* als schipper in het veer van Meppel naar de Smilde en Norg en de benoeming van *H. Pomper* in diens plaats goedkeurende, tengevolge waarvan laatstgenoemde definitief wordt aangesteld. — ***b.*** De ter inzage der leden gelegen hebbende stukken van de commissie voor den straatweg van Meppel naar Hoogeveen, betrekkelijk de verbreeding van dien weg van Meppel naar de Knijpe op kosten dezer gemeente, welke verbreeding nagenoeg f 5000 zou moeten kosten. Na eenige discussien, waarin ook de vraag geopperd wordt, welke voordeelen de commissie voor Meppel bij die aanvraag aanbood, en toen daarop geantwoord werd niets, wordt het voorstel, als voor geene gunstige beschikking vatbaar, van de hand gewezen. — ***c.*** Een adres van *H. Voogd*, verzoekende om een commissaris-huisje bij de aanlegplaats van de Amsterdamsche veerschepen, welk adres, benevens een adres van eenige ingezetenen, houdende verzoek, om zoodanig huisje niet te plaatsen aan den noordwestelijken hoek van de kerkhofsbrug, als schadelijk en ondoelmatig voor de belangen van dezen en van de geheele gemeente; — wordt ter inzage der leden gelegd; — ***d.*** Een brief van de plaatselijke schoolcommissie, geleidende een brief van de onderwijzers *Coelingh*, *Mulder* en *Steenbergen*, verzoekende om verhooging van toelage voor de ondermeesters, als zijnde deze niet dan tegen hooge prijzen te bekomen. Na eenige discussien is het voorstel van Burg. en Weth., om voor dit jaar eene verhooging van f 30 toe te staan, aangehouden tot de volgende vergadering.

REGTSZAKEN

Kantongeregt te Assen.

8 Julij. Veroordeeld: A. D., arbeider te Annen, gemeente Anloo, wegens het zich in eene schuur in de gemeente Anloo van ander licht bedienen, dan van een gesloten lantaarn, tot eene geldboete van f 1„ en subsidiaire gevangenisstraf van 1 dag; — H. S, arbeider te Gieten, wegens het dekken van een nieuw getimmerd huis in de gemeente Gieten, met stroo, zonder vergunning van den Burgemeester en Wethouders tot eene geldboete van f 25„ en subsidiaire gevangenisstraf van 1 dag; — H. v. G, arbeider te Bonnerveen, wegens het aanleggen van vuur in de veenen, binnen den afstand van 50 ellen van de daar aanwezige turf, tot eene geldboete van f 1„ en subsidiaire gevangenisstraf van 1 dag; — H. G. en L. B., arbeiders te Kloosterveen, wegens het verwekken van nachtelijk burengerucht, tot verstoring van de rust der ingezetenen, ieder tot eene geldboete van f 5 50; — J. K. schipper te Meppel, wegens het, bij het laden van een vaartuig op de Drentsche Hoofdvaart, niet uitleggen van boomen, dwars in het vaarwater op het water drijvende, noch vóór, noch achter gemeld vaartuig, tot eene geldboete van f 1„ en subsidiaire gevangenisstraf van 1 dag; — J. Z, schipper te Smilde, wegens het laten liggen van een vaartuig in de Drentsche hoofdvaart, onder de gemeente Smilde, aan de straatzijde, anders dan bij besloten water of gedurende de lading of lossing,

tot eene geldboete van f 3// en subsidiaire gevangenisstraf van 1 dag; — H. K., arbeider te Nieuwe Pekel A. wegens het, zonder toestemming van Burgemeester en Wethouders te Borger, stoken van vuur, anders dan op de daartoe bestemde stookplaatsen, tot eene geldboete van f 1// en subsidiaire gevangenisstraf van 1 dag; — B. W. en O. M., polderwerkers en winkeliers, en Z. O. D., wed. H. H. S. winkelierscho, allen aan het Noord-Willemskanaal, wegens het in het ijkjaar 1857—1858 en na verloop van den termijn voor de herijking van dat jaar vastgesteld, in hunne winkels voorhanden hebben van onherijkte maten en gewigten, ieder tot eene geldboete van f 10//.

Vrijgesproken: R. K., ook genaamd R. V., schipper te Meppel, gedagvaard geweest wegens het laten liggen van een vaartuig in de Drentsche hoofdvaart te Smilde, aan de straatzijde, anders dan bij besloten water of gedurende de lading of lossing, als niet wettig en overtuigend bewezen

INGEZONDEN STUKKEN.

De hier bestaande vereeniging tot plaatselijk nut besloot in eene harer laatste wintervergaderingen een schoolfeest te geven, tot bevordering van het geregelder schoolgaan der kinderen. Zij is in hare verwachting niet te leur gesteld; de kinderen hebben de school veel getrouwer bezocht.

Het feest begon des voormiddags van den 2den Julij in de versierde school met eene publieke les, die door vele belangstellenden werd bijgewoond. Allen betuigden hunne tevredenheid over de buitengewone vorderingen der kinderen, en er werd dan ook door een van de leden der vereeniging in korte woorden onzen geachten schoolonderwijzer *S. Houwen* alle lof toegezwaaid en dank gezegd voor deze blijken van zijn zoo degelijk en doelmatig onderwijs.

Hierop werden er onder de kinderen boekjes en prenten uitgedeeld. Des namiddags trok de geheele vrolijke schare door het dorp en werd vervolgens op chocolade en krentebrood onthaald.

Een ieder keerde weltevreden huiswaarts, en waren er ook al eenigen tegen dit alles ingenomen geweest, nu hoort men van alle kanten den wensch opgaan, dat zulk een feest in het toekomende jaar, en wel met al de scholen in deze gemeente te zamen, weer moge plaats hebben.

Ruinen den 5 Julij 1858. O....

Advertentien.

Getrouwd te Dwingelo, 8 Julij 1858:
Mr. G. W. VAN DER FELTZ
met
A. BARELDS.
Eenige kennisgeving.

Heden overleed, na eene kortstondige en hevige ziekte, onze geliefde vader en behuwd-vader WIJTSE SIEGERS DE VRIES, in den ouderdom van bijna 61 jaren.
Hoop op wederzien in betere gewesten, waar zijne dierbare echtgenoote, onze moeder, en zijn oudste zoon hem zijn voorgegaan, lenigt onze smart over het verlies van een zorgdragenden vader.
Smilde, 5 Julij 1858.
C. DE JONGE.
Uit aller naam.

Volgens het bepaalde door den Edel Achtbaren heer Mr. L. OLDENHUIS GRATAMA, Regter Commissaris in het Faillissement van ***JAN OOSTER VEEN Rzoon***, voorheen Koopman in Granen te Meppel, is de dag der **nadere bijeenkomst** van SCHULDEISCHERS in dat Faillissement, naar aanleiding van art. 827 van het Wetboek van Koophandel, vastgesteld op **Maandag den negentienden Julij 1858**; — weshalve alle CREDITEUREN in voormeld Faillissement, die in de vergadering, den 18den Junij en den vijfden Julij jl. gehouden, niet zijn verschenen nogmaals worden opgeroepen op voorzegden dag bijeen te komen in **de gewone gehoorzaal der Arrondissements-Regtbank te Assen, des namiddags ten vier ure.**
Meppel, 7 Julij 1858.
De Curator in voormeld Faillissement,
Mr. E. ROELINK.

Met bescheiden vrijmoedigheid bevelen de ondergeteekenden hunne

AZIJNMAKERIJ „DE HOOP"

in de welwillende aandacht van vrienden en begunstigers. **GOEDKOOPTE en ZUIVERHEID van KWALITEIT** zal men vereenigd vinden bij eene spoedige en accurate bediening.
Meppel den 10 Julij 1858.
J. S. WILSON en Zoon.

Wordt vermist:

Een klein zwart **MERRIEPAARD** fijn en kort van staart; hij, welke hiervan eenige inlichtingen kan geven bij den eigenaar WILLEM WESTERHUIS te Gieten, zal voor moeite en onkosten worden beloond.

Appelscha.

VERKOOP — door den Notaris TADEMA — van 30 perceelen ***ROGGE***, tusschen de hoofdvaart en achtervaart, op het land van den heer P. IJ. REITSMA, bij wien de aanwijzing te vragen; — op aanstaande Donderdag. 15 Julij. 's namiddags 4 uur, bij DIJKSTRA, in het Compagnons logement te Appelscha.

Donkerbroek.

VERKOOP, — door denzelfden Notaris — van onderscheidene **VRUCHTEN**, op Dingsdag den 20 Julij e.k., 's namiddags te 4 uur, in de herberg van F. DE GROEN te Donkerbroek, en wel *a* voor weduw en Erven B. HARTHOLT, 7 perc. ***ROGGE***, 5 perc. ***BOEKWEIT*** en 7 perc ***AARDAPPELS;***
b. Voor de Erven K. A PICKEBOER. eenige perceelen ***ROGGE, AARDAPPELS, TUINVRUCHTEN*** en ***GRAS***
en *c.* Voor E. H MEIJERHOF c. s. 8 perc. ***ROGGE*** en 3 perc. ***BOEKWEIT***; — allen door nummerstokjes aangewezen.

Korenverkoopingen.

Op DONDERDAG den 15den Julij 1858, des namiddags te 2 uur, op de Plaats *DE MIDDELHORST*, te Haren, van onderscheidene Perceelen ***WINTER- en ZOMERROGGE, HAVER, GERST, BOONEN, AARDAPPELEN*** en andere ***VELDVRUCHTEN.***
Op ZATURDAG den 17den Julij 1858, des namiddags te 3 uur, van onderscheidene Akkers ***ROGGE***, staande te Noordlaren, waarna de ***AKKERS*** waarop deze ROGGE staat, ***en eenige andere***, voor den tijd van 6 achtereenvolgende jaren zullen worden ***verhuurd***
Mr. J. W. QUINTUS, Notaris.

De Notaris A. J. C. TEELEGEN te Smilde, zal op Dingsdag den 13 Julij aanstaande, des voormiddags te 10 uur, in de nabijheid der woning van ADRIAAN DATEMA te Een, gemeente Norg, ten verzoeke van P. DATEMA, in het openbaar verkoopen:

Achttien mudden land ***WINTERROGGE*** en vier mudden land ***BOEKWEIT***, alles ter opgemelde plaats te veld staande.

Urbanus Pillen.

Bereid volgens het aloude en echte Recept, waarop men in het bijzonder attent maakt.
Zijn zeer nuttig in ongesteldheden der **MAAG**, en werken heilzaam op de **SPIJSVERTERING**; zij zijn uitmuntend tegen de GAL, SCHERPTE IN HET BLOED, en UITSLAG DER HUID; zij zijn ZACHT LAXEREND en SLIJM-AFDRIJVEND; verzegelde Doozen van 37½ Cent, en grootere zijn verkrijgbaar.

Assen, G. G. LAMBERS,	Kampen, JUSTUS van BESLERWIJK.
Dedemsvaart, van der VECHT	Koevorden, v. d. SCHEER.
Groningen R. T. TIDDENS.	Meppel, JAN WORST Gz.
Hoogeveen H. R. de NEEG. Jr.	Stadskanaal H. KREKEL.
Hasselt, H. M. vanLLHOT-DIS	

BRABENDERS

Alizarin-Inkt

is volkomen vrij van zuren, zoodat de Stalen Pennen er niet door worden aangedaan, ze vloeit gemakkelijk uit de Pen, is bij den aanvang niet zoo bleek als andere Inktsoorten en verandert zeer spoedig in het schoonste zwart. Ze verdikt niet, noch in de pen, noch in den Inktkoker en beschimmelt nooit.
Ondanks hare vloeibaarheid is deze Alizarin-Inkt tevens voor Copieer-Inkt uitmuntend geschikt.
Prijs 60. 40, 30 en 20 cts het Glazen Tonnetje.

ROODE EN BLAAUWE INKT,

brillant van kleur en goed vloeibaar, het Fleschje 20 Cents.
J. ALEXANDERS reeds zeer gunstig bekende **RESERVOIR-PEN**, is de gemakkelijkste en aangenaamste Pen voor allen, die eene ligte en loopende hand schrijven.
Ze is de laatste verbetering, de volmaakste Stalen Pen, ze houdt veel Inkt, heeft eene bevallige elasticiteit en spaart.
Ten gerieve der gebruikers zijn ze thans gepakt in ½ Grosdoosjes. Prijs 75 Ct. het Doosje.
J ALEXANDRE'S Electro-Galvanische **PENHOUDERS** tegen schrijfkramp, handjicht, knubbeljicht, etc.
Ook geven wij hiermede kennis, dat de zoo gezochte ***GILLOT'S* CORRESPONDENTIEPENNEN** No. 382 of driegaatjes Pen, no 417 en no. 0118, in ¼ gros doosjes gepakt, weder voorhanden zijn.
Amsterdam, VERKOOPHUIS.
Assen, H. P. A. VAN GORCUM.
Coevorden, C. J. van der SCHEER.
Gorredijk, S. G. ZWART.
Hoogeveen, JAN van der WOLDE Jr.
Meppel, A. JEULEN.
Oldemarkt, C. VAN DEN WENDEN.
En in de bekende Depôts in de andere steden.

BURGERLIJKE STAND.

ASSEN, 2—9 Julij. Geb. geene. — Ondertr. geene. — Bev. H. de Vries geb. Bloemsma, van d.; T Lescher geb. Rieske, van d.; W. Drechsel geb. Hemmes, van z. — Overl. A. Kaspers, ml. ongeh., 22 j.; H. Schipper, vl. ongeh., ruim 27 j.;

SMILDE, 27 Junij—4 Julij. Geb. M. de Groot en K van der Molen. — Bev. A. Bozema geb Wold, van d.; A. J. Duker geb. Dekker van d.; E. de Vries geb. Schuit, van z.; A. S. Wolters geb. Stellingwerf, van d. — Overl. Wolter Jacobs, ¾ j.; Dirk Jans Buter, geh. met Magriota Wagenaar, 52 jaar.

WOLVEGA, 1—7 Julij. Geb. Jacobje, d. van B. J. Lieses en G. G. Keizer van Munnekeburen; Tiete, d. van J. H. Wijbrands en T. S. Lootsma van Wolvega; Barteld, z. van K. B. Lageweg en M. A. Oosterkamp van Spanga. — J. van Dijk en Z. S. Koelma, beide van Wolvega; J. Oosterkamp en A. Fluit, beide van Blesdijke; K. J. en H. M. Eits, beide van Noordwolde. — Geb. G. D. Vries van Noordwolde en G. Kuik van Ossenzijl. — J. J. Doeven, 81 j., weduwenaar van Spanga; W. A. ml. 21 j. ongeh., van Noordwolde, overl. te Groningen; d Vaart, ml. 2 j. te Noordwolde.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 9 Julij.

Tarwe, Jarige	70 ℔ ƒ 0-00		Garst, N. Winter	54 ℔ ƒ	
—— Oml.	70	- 8-00	—— dito	56	
—— dito	72	- 8-40	—— „ Zomer	56	
—— Old.	70	- 7-80	—— „ Koobbe	60	
—— dito	74	- 8-60	Boekweit, Zand	64	
			—— dito	66	
Rogge, N. Iul.	68	- 6-15	—— n. Zwarte	66	
—— dito	70	- 6-45	—— Veen	64	
—— dito	72	- 6-75	Paardeboonen ƒ	7-30	
Haver, N. dikke	40	- 4-45	Groene Erwt.	- 9-00	
—— dito	42	- 4-65	Graauwe dito.	- 9-00	
—— Voer	36	- 4-60	Koolzaad	- 14-25	
—— dito	40	- 5-00	Gort, grove	- 8-25	
—— Zwarte	36	- 4-20	—— parel	- 11-00	
—— dito	38	- 4-40	Olie, raap p. v.	- 46-50	
			Boter, 1e soort	- 00-00	
			—— 2e »	- 00-00	

Tarwe en Rogge stil en als genoteerd bijna niet in gaan. Boekweit en Garst 10 cents lager met trage k. Dikke en Zwarte Haver stil, Witte Voer door schaarste 25 cents hooger verkocht. — Koolzaad bijna niet in gaan. — Eenige klusjes nieuw Aveelzaad van verschillende kwaliteit vonden genoegzaam geen vraag en waren van ... tot f 13.50 moeijelijk te verkoopen. Een enkel partijtje hooger verkocht.

Oosterwolde, 5 Julij. Rogge f 6.75 tot f 0.00 voer oo mud. Zandboekweit f 7 25 a f 7.00, aanvoer mud. Veenboekweit f 7.10 a 6.80. — Boter per Ned. ℔ f 0.00; aanvoer o pd.

MEPPEL, 8 Julij. Tarwe f 0,00 a 0,00. — Rogge f 7.60. — Boekweit f 7,00 a f 8.00. - Boter het 1½ pond f 1,65 a f 1,85; per ⅛ vat f 22,00 a 24,50.

Rogge en Boekweit met zeer weinig aanvoer. — De heeft niet de hooge prijs kunnen bedingen van den vorigen marktdag.

ASSEN, 8 Julij. Rogge f 7.00 tot f 7.40. — Veenboekweit f 6.90 tot f 7 00. — Zandboekweit f 0,00 tot f 0.00 - Ruw Aardappelen f 2.00 tot f 3.00; — nieuwe dito van tot f 0.00. — Koolrapen f 0.00 tot f 0.00 — Kool van f 0.00 tot f 0,00 de 100 stuks. — Witte dito tot f 0.00 en Savooije Kool van f 0,00 tot f 0,00. f 00. — Stroo van f 13.00 tot f 14,00. - Varkens, mager f 00.00 tot f 00 00; Biggen van .00 tot f 00. Eijeren de 100 f 2 25 a f 0.00. — Boter per Ned. ℔ f 0,90 a f 0.9 Roggebrood de 6 Ned. ℔ f 0,50.

WOLVEGA, 7 Julij Rogge f 0.00 tot f 0.00; aangevoerd mud. — Boekweit van f 0.00 tot f 0.00; aangevoerd mud. — Haver f 0.00; aangevoerd 00 mud. — Boter f aanvoer 151 ¼, 72 ⅛ en oo 1/16 tonnen.

AMSTERDAM, 7 Julij. TARWE. Poolsche prijshoudend, roode iets lager; 130 ℔ oude bonte Poolsche 127 ℔ mindere dito f 322 bij partij; 132 ℔ Nassau f 318 bij partij; 133 ℔ dito f 324; 162/2 ℔ Kleefsche — ROGGE. Pruissische prijshoudend, gedroogde f 2 partij; 125, 127 ℔ Pruissische f 215, 221; 117, 120 Petersburger f 180, 186; 118 ℔ dito f 184; 119 Archangel f 184, 186; 120 ℔ Belgische f 195 aan de Zaan. GARST onveranderd; 112 ℔ Manheimmer f 205. — HAVER bij partij ter verzending 100/2 ℔ Groninger dikke f 5. BOEKWEIT f 2 hooger verkocht; 118, 121, 124 ℔ Holsteinsche f 240, 250, 260 — KOOLZAAD flaauw; op 9 vaten in Sept. £ 89; Oct. £ 89½; Nov. £ 90. — LIJNZAAD prijshoudend; 108 ℔ Petersb. f 370; 101 ℔ Archangel f 113 ℔ Odessa f 385; 109 ℔ Bombay f 390. — RAAPOLIE dadelijk traag, op levering niet williger; op 6 weken f Vliegend f 48¼; 1o. Sept. f 48¾, ½; Oct. f 49 Nov. en Dec. f 49¼, 49. — LIJNOLIE dadelijk onveranderd; op levering lager afgegeven; op 6 weken f 37¾; Vliegend f 36½; 1o September f 37¾, 37; October f 38, November f 38½, 37¾; December f 38¾, 38. — HENNEPOLIE op 6/w. f 40¼; Vliegend f 39. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 103 a f 105. — LIJNKOEKEN per stuks f 12½ a f 15.

SCHIEDAM, 6 Julij. MOUTWIJN f 17¼ per vat contant met kleinen handel. — JENEVER 100 pct. Amst. f 2 ¾ a f 21¼ per vat contant bij partij.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN. AMSTERDAM, 1858.

	pCt.	7 Julij.	8 Julij.
Nederl. W.S.	2½	64¼	64¼
——	3	76¾	76¾
——	4	98 5/16	98⅜
Amort. Synd.	3½	93⅛	93⅛
Handelm.	4½	139¾	139⅝
O. I. Leening	4	97½	97½
Aand. H. Spw.			
—— R. ——	4½		101
Ned. B.		164¼	
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl. Hope	5	106⅛	106⅛
Dito 1831/33	5	92	92⅛
Cert. 1840	4	87¼	87 5/16
—— Stieglitz	4	87¼	87¼
—— Nieuwe	4		
—— 5e Serie	5	98 9/16	
—— 1855 6eS.	5	101⅞	101¾
—— van Ass.	6	67¼	

	pCt.	7 Julij.	8
Polen,			
Aand. fl 500		ƒ 153½	
Obl.	4	81	
Spanje, Obl.	1½	27⅜	
Obligatien	3	44	
Binnenl.	3	38 9/16	
Amortisable		8¼	
Bewijz. Coup.		5⅛	
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5	76½	
—— ——	4	61¼	
—— Metal.	5	75 5/16	
— Rente A.	5	87¼	
— Nation.	5	76 7/16	
—— ——	2½	38¾	
Belgie, Cert.	2½		
Rothschild	2½	52¾	
Portug., Obl.	3	46⅜	
Brazilien	5		
Weener aandeelen	4		

7 Julij. De markt vervolgde hare vooruitgaande beweging en opzigte der Oostenrijksche en Spaansche fondsen; overige prijzen verschilden niet noemenswaard met gisteren, de stemming nogtans was algemeen ook hiervoor gunstig.
8 Julij. Algemeen was de markt minder geanimeerd.

GEDRUKT BIJ GRATAMA te ASSEN.

BIJBLAD No. 2, behoorende bij de Provinciale Drentsche en Asser Courant van 10 Julij 1858.

UITVOERIG UITTREKSEL

HET VERSLAG VAN GED. STATEN DER PROVINCIE DRENTHE AAN DE STATEN VAN DAT GEWEST, *uitgebragt in de Zomervergadering van 1858.*

Vervolg van no. 79.

Vaccine.

Volgens de daarvan door de Gemeentebesturen ingezondene berigten, was het aantal in 1857 verrigte vaccinatien vrij aanzienlijk, als bedragende 3006, waaronder zijn wel eenigen begrepen, die zonder goed gevolg afliepen, maar daarentegen zijn onder dat getal niet gebragt die, welke misschien in de gemeente Dwingelo hebben plaats gehad, dewijl daarvan bij 't gemeentebestuur geene opgaaf was bekomen. In vergelijking met vroegere jaren, is de vermeerdering der vaccinatien opmerkelijk; 't getal van 1857 overtreft toch dat van 1856 met 1252 en dat van 1855 met 1564. Dat hier en daar in de provincie de pokken geheerscht hebben, schijnt vooral daarop van invloed te zijn geweest; dit wordt althans ook door enkele Gemeentebesturen als de vermoedelijke oorzaak van 't grooter getal inentingen opgegeven.

Personeel der geneeskunstoefenaren en daarin voorgevallene veranderingen.

De lijst der bevoegd erkende beoefenaren van de onderscheidene takken der geneeskunde in deze provincie is, zooals gewoonlijk, ook over 1857 door ons vastgesteld, met de lijsten van de geneesmiddelen, die door hen in voorraad en in schouwbaren staat moeten gehouden worden, en van de werktuigen voor de heel- en vroedmeesters, alsmede van de voorwerpen, welke de drogisten niet beneden zekere bepaalde hoeveelheid mogen verkoopen.

Volgens de eerstbedoelde lijst, waren met het einde van 1857, in de verschillende gemeenten van 't gewest, bevoegd tot de uitoefening van eenigen tak der geneeskunde:

Medicinæ doctores 29, waarvan 4 tevens chirurgiæ et artis obstetriciæ doctores; 1 tevens heelmeester en artis obst. doctor; 19 tevens artis obst. doctores; 1 tevens heel- en vroedmeester voor het platte land; 2 tevens vroedmeesters, en 1 vroedmeester voor het platte land.

Heelmeesters (behalve de hierboven gemelde) 4, waarvan 1 tevens heelmeester voor het platte land en vroedmeester voor het platte land; 1 tevens heel- en vroedmeester voor het platte land; en 1 vroedmeester.

Heelmeesters voor het platte land (buiten hen, die onder de bovenstaande cijfers reeds begrepen zijn) 19, allen tevens vroedmeester voor het platte land.

Apothekers 14; drogisten 1; tandmeesters 5; vroedvrouwen voor eene stad 6, vroedvrouwen voor het platte land 8; te zamen 86 personen, bevoegd tot de uitoefening van één of meer takken der geneeskunde; zijnde dit getal in 1857 alzoo met één vermeerderd. (*)

In het personeel der geneeskunstoefenaren zijn, in den loop van dat jaar, de volgende veranderingen voorgevallen:

Te Roden vestigde zich de heer *J. F. P. Schönfeld*, medicinæ et artis obstetriciæ doctor. Als heel- en vroedmeesters voor het platte land zetteden zich neder: te Diever de heer *H. W. Auwerda* en te Norg de heer *H. H. Bischoff*. De reeds in de gemeente Smilde gevestigde vroedmeester voor het platte land *S. Zuiderbaan* verkreeg in 1857 eene admissie als heelmeester voor het platte land. Nog plaatste zich in dat jaar de heer *G. K. F. Marchant* als apotheker te Coevorden.

Door het overlijden van den heer *G. H. Amshoff* te Hoogeveen werd het aantal medicinæ, chirurgiæ et artis obstetriciæ doctores met één verminderd, gelijk mede, door het vertrek van *H. O. Zelle* van Zweelo naar elders, dat der heel- en vroedmeesters voor het platte land en apothekers. Ook te Smilde onderging het getal heelmeesters voor het platte land vermindering door het vertrek van den heer *J. C. Kuneke.*

Personeel der Geneeskundige Commissiën.

Noch in het personeel der Provinciale Geneeskundige Commissie, noch in dat der te Meppel bestaande plaatselijke Commissie is eenige verandering voorgevallen.

Gast- of ziekenhuizen en krankzinnigengestichten.

Gast- of ziekenhuizen bestaan in deze provincie niet, en voor krankzinnigen geene andere inrigtingen, dan enkel de bewaarplaats, alléén voor krankzinnige vrouwen, te Roden. Hieruit is in 1857 ééne krankzinnige niet verbeterd ontslagen, zoodat aan 't einde van dat jaar het getal daarin bewaarde lijderessen slechts *twee* bedroeg.

Het getal behoeftige krankzinnigen uit Drenthe, die in gestichten verpleegd zijn en voor welke door het rijk en de provincie subsidiën zijn verleend, heeft in 't geheel 21 bedragen. Van deze zijn 11 in het gesticht te Zutphen verpleegd, op het contract, door de provincie met de bestuurders van die inrigting vroeger gesloten, en 7 in het gesticht te Deventer, tengevolge der onderhandelingen, waarvan wij reeds in ons vorige verslag mededeeling gedaan hebben. De overigen zijn verpleegd in de krankzinnigengestichten te Zutphen, Rotterdam en 's Gravenhage, op overeenkomsten, door andere besturen of bijzondere personen aangegaan.

Onder de verpleegden te Zutphen heeft in 1857 die verandering plaats gehad, dat één is overleden en, in plaats daarvan, een ander is opgenomen, en te Deventer, dat van de beide daar op 1 Januarij 1857 reeds verpleegde lijders één als hersteld is ontslagen en de andere overleden; zijnde daarentegen in dat gesticht in 1857 op nieuw 5 lijders opgenomen.

Op het einde van 1857 werden alzoo nog 18 behoeftige krankzinnigen uit Drenthe in gestichten verpleegd, als: te Zutphen 11, te Deventer 5, te Rotterdam 1 en te 's Gravenhage 1, te zamen 18.

Krankzinnigen, die niet in gestichten, maar bij hunne bloedverwanten, betrekkingen of bij bijzondere personen verpleegd werden, waren, met het einde van 't verloopen jaar, ten getale van 23 in de provincie aanwezig, waaronder evenwel niet alléén eigenlijk gezegde krankzinnigen zijn begrepen, maar ook de zoodanigen, die veeleer aan onnoozelheid lijden.

Personeel der veeartsen.

In deze provincie bevinden zich 6 veeartsen, die gevestigd zijn te Assen, Dalen, Dwingelo, Gasselte, Meppel en Peize. Buitendien zijn er nog nagenoeg evenveel, die voor de uitoefening der veeartsenijkunde zich jaarlijks van patent voorzien.

Gezondheidstoestand van het vee.

Het vee verkeerde in het jaar 1857 over het algemeen in een gezonden staat. Algemeene of besmettelijke ziekten hebben daaronder niet geheerscht, behalve de besmettelijke longziekte, welke zich weder in vijf gemeenten heeft geopenbaard. De volgende opgave wijst die gemeenten aan, alsmede het aantal daaraan geleden hebbende runderen en den afloop der ziekte:

Diever, aangetast 2, gestorven 2; Nijeveen, aangetast 1, gestorven 1; Rolde aangetast 22, gestorven 18, hersteld 4; Ruinen, aangetast 1, geslagt 1; Zuidlaren, op 1 Januarij 1857 in behandeling 2, aangetast 18, gestorven 12, hersteld 6 en geslagt 2; Totaal op 1 Jan. 1857 in behandeling 2, aangetast 44, gestorven 33, hersteld 10 en geslagt 3.

Op het einde van 1857 heerschte er geene longziekte onder het rundvee in deze provincie.

In de gemeente Diever heeft, gelijk wij reeds in ons verslag van 1856 mededeelden, in het laatst van dat jaar de longziekte zich geopenbaard. Destijds is bijna al het vee van die plaats ingeënt. In Januarij en in Maart van 1857 vertoonde de ziekte zich weder op twee stallen, telkens bij ééne koe, waarvan de eigenaar niet meer vee hield; en 't geen opmerking verdient, juist die beide koeijen behoorden tot de niet-gevaccineerden.

Te Nijeveen heeft de ziekte zich tot ééne koe bepaald (in de maand Julij). De omstandigheden, waaronder die ziekte daar ontstond, hebben veroorzaakt, dat de ziekte zich niet verder heeft uitgebreid. De aangetaste koe was eerst korten tijd te voren aangekocht, steeds afzonderlijk geweid en gestorven op een stal, waar geen ander vee stond en ook daarna in langen tijd niet gebragt is.

Onder de gemeente Rolde heeft de longziekte in de maanden September en October geheerscht in het gehucht Nijlande. De ziekte heeft zich slechts op twee stallen in dat gehucht vertoond; 22 runderen zijn er door aangetast, waarvan de 't laatst aan die ziekte geleden hebbende in November is gestorven.

De landbouwer, wien de eenige koe toebehoorde, die in de gemeente Ruinen, en wel in 't gehucht Achter Hees, in de maand Februarij de longziekte gehad heeft, heeft onmiddellijk zijne overige 24 runderen doen inenten. Geen enkel geval van longziekte heeft zich daarna noch bij hem, noch bij eenig ander veehouder in de gemeente voorgedaan.

Te Zuidlaren, waar met het begin van 1857 de longziekte reeds heerschte, zoo als uit ons vorige verslag blijkt, hebben de laatste gevallen in April van dat jaar plaats gehad. Van het eerst ontstaan der longziekte (in die gemeente tot aan het einde van Augustus 1856 tot April 1857, dus in een tijdsbestek van 9 maanden, zijn daar in 't geheel 68 runderen aangetast, waarvan 52 gestorven of geslagt zijn.

Het zich voordoende feit, dat telkens, hier en daar in de provincie, de besmettelijke longziekte zich onder het rundvee openbaart, heeft in 1857 eenige Gemeentebesturen er weder toe geleid, om verordeningen vast te stellen op den invoer en doorvoer van runderen, ter voorkoming, stuiting of uitroeijing der longziekte.

Eindelijk achten wij het hier de plaats, om nog mede te deelen, dewijl ook dit gewest daarbij betrokken is, dat het voortdurend heerschen der longziekte, inzonderheid in Friesland, veroorzaakt heeft, dat in 't begin van 1857 door de bevoegde magt beperkende bepalingen zijn vastgesteld op den in- en doorvoer van rundvee in het landdrostambt Osnabrück (koningrijk Hannover), waarop echter in de maand April reeds een geheel verbod van invoer is gevolgd. Dit verbod was op het einde van 1857 nog niet weder opgeheven. Van deze in het naburige Hannover genomene maatregelen heeft de Heer Commissaris des Konings in dit gewest telkens aan de ingezetenen, bij openbare bekendmaking, mededeeling gedaan.

HOOFDSTUK V.

Nationale Militie en Schutterijen.

A. Nationale Militie.

Het getal van de ter loting voor de ligting der Nationale Militie van 1857 in deze provincie ingeschrevenen beliep 973 personen.

Het contingent aan de provincie opgelegd bedroeg: gewoon 247, buitengewoon 7, te zamen 254 manschappen.

Tot levering van dit getal zijn in dienst gesteld: 3 nalatigen ter inschrijving, 209 lotelingen; 29 nommerverwisselaars, en 13 plaatsvervangers; te zamen 254 manschappen.

Onder de ingelijfde manschappen zijn begrepen 59 dienstpligtige lotelingen van vorige klassen, die, ten gevolge van het vervallen van hun regt op vrijstelling, voor de dienst zijn aangewezen.

Tegen 64 decisiën van den Militieraad is aan Gedeputeerde Staten geappelleerd, waarvan 47 appellen wegens maat; 14 ter zake van ligchaamsgebreken; 1 wegens vrijstelling als eenig kind en 2 tegen de vrijstelling als kostwinnende zoons van weduwen.

Van die appellen zijn 37 als ongegrond afgewezen, terwijl de overige 27 daarentegen tot reformatie der betrekkelijke beslissingen aanleiding hebben gegeven, van welke 22 de lengtemaat, 2 ligchaamsgebreken, 1 eenig kind en 2 kostwinnende zonen van weduwen betroffen.

B. Schutterijen.

De werkzaamheden, betreffende de loting voor en indeeling bij de Schutterij zijn, voor zoover ons bekend, over 't algemeen, geregeld afgeloopen en is er ten dien opzigte niets bijzonders te vermelden.

HOOFDSTUK VI.

Kerkelijke Zaken.

Door het tot stand komen van eene nieuwe Christelijke Afgescheidene gemeente te Roden is het getal kerkgemeenten in de provincie met één vermeerderd. Zij verdeelden zich in

46 Nederduitsche Hervormde gemeenten, met 52 predikanten en één hulpprediker, de laatste voor de dienst te Bovensmilde, in de gemeente Smilde;

2 Protestantsche gemeenten, bepaaldelijk voor de bevolking der Maatschappij van Weldadigheid, met 3 predikanten;

17 Christelijke Afgescheidene gemeenten, met 18 predikanten;

6 Roomsch-Catholijke gemeenten, met 6 pastoors en één capellaan;

8 Israelietische gemeenten, met één opperrabijn en 7 voorzangers of godsdienstonderwijzers;

te zamen 79 kerkgemeenten, met 89 leeraren en geestelijken.

Door Zijne Excellentie den Minister voor de zaken der Roomsch-Catholijke Eeredienst is aan ons medegedeeld, dat van de zes in Drenthe bestaande Roomsch-Catholijke gemeenten tot nu toe vijf tot parochie zijn verheven, namelijk: die te Assen (H. Maria); te Zandberg, gemeente Odoorn (H. Jozeph); te Veenhuizen, gemeente Norg (H. Hieronimus Aemilianus); te Coevorden (H. Willebrordus); te Nieuw-Schoonebeek, gemeente Dalen (H. Bonifacius); terwijl Frederiksoord nog niet tot parochie is ingesteld, maar een deel uitmaakt der parochie van den H. Andreas te Steenwijkerwold; zóó nogthans, dat de kerk te Frederiksoord en de R.-Catholijken, welke tot de Kolonie aldaar behooren, niet staan onder den pastoor te Steenwijkerwold, maar onder

(*) In 't verslag over 1856 is het getal, bij vergissing, een te hoog gesteld, 86 in plaats van 85.

den pastoor dier Kolonie.

De toestand der kerkgebouwen kan over 't algemeen goed genoemd worden.

De bouw eener nieuwe kerk voor de Hervormden te Gasselternijeveen werd aanbesteed voor f 8460-„

De nieuwgebouwde Hervormde kerk te Odoorn is in 1857 voltooid en werd, na hare inwijding op den 3den Mei, voor de dienst beschikbaar gesteld.

De herbouw der kerk van de Christelijke Afgescheidene gemeente te Smilde, aanbesteed voor f 7988„, is in 1857 tot stand gekomen. De inwijding had plaats op den 29sten November van dat jaar.

Aan het Kerkbestuur der Roomsch-Catholijke gemeente te Coevorden werd in 1857 de vereischte magtiging verleend tot het vergrooten en herstellen van de kerk dier gezindte aldaar.

Bezoldiging der leeraren en geestelijken.

De predikanten der Hervormde gemeenten worden bezoldigd, gedeeltelijk uit 's Rijks kas en gedeeltelijk uit kerkelijke fondsen. De predikant te Smilde geniet tevens uit de kas *ad pios usus* eene tractementstoelage ad f 300„.

Tractementsverhoogingen werden, te rekenen van 1° Januarij 1857, als alterum tantum van hetgeen door de kerkelijke gemeenten werd verstrekt, uit 's Rijks kas toegelegd aan de predikanten: van Annerveen f 75„, Coevorden f 2„, Eext f 100„, Gieterveen f 95„, Hollandsche Veld f 70„ en Nieuwbuinen f 75„. Na deze tractementsverhoogingen zijn nog slechts 4 Hervormde gemeenten in de provincie, met name Hoogersmilde, Grollo en Schoonlo, Nijeveen en Roswinkel, waar het tractement van de predikanten minder dan f 800„ bedraagt.

De Predikanten bij de Protestantsche gemeenten worden geheel uit 's Rijks kas bezoldigd.

De Christelijke Afgescheidene gemeenten bezoldigen hunne leeraars zonder bezwaar van het Rijk. Te Smilde heeft de gemeente dier gezindte over 1857 weder eene toelage van f 200„, ter tegemoetkoming in hare behoeften, uit de kas *ad pios usus* genoten.

De jaarwedden der Roomsch Catholijke geestelijken worden uit 's lands kas betaald. Die, aan de betrekking van pastoor der parochie te Coevorden verbonden, werd, te rekenen van 1° Januarij 1857, bepaald op f 600„.

Bij de Israelieten wordt de opperrabijn ten deele uit 's lands kas en overigens, even als de voorzangers en godsdienstonderwijzers, uit kerkelijke fondsen bezoldigd.

Kerkgoederen.

De kerkgoederen werden over 't algemeen goed beheerd, en de gebouwen, in verband met de daarvoor beschikbare geldmiddelen, naar behooren onderhouden.

Aan het parochiaal Kerkbestuur der Roomsch-Catholijke gemeente te Coevorden werd door den Koning vergunning verleend tot het aanvaarden van een tot pastorie aangekocht huis met erf, tuin en bergplaats, waarvan de aankoop heeft gekost f3200; zijnde aan die gemeente, bij 't zelfde koninklijk besluit, vergund, om, tot bestrijding der kosten van aankoop en van vertimmering en vergrooting van 't kerkgebouw, eene som van f 8000„ te negotiëren.

HOOFDSTUK VII.
Onderwijs.

A. Scholen voor lager onderwijs.

Nopens 't lager onderwijs in dit gewest over 1857, ontvingen wij van de Provinciale Commissie van Onderwijs een afschrift van het door haar uitgebragte verslag aan Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken.

Even als door ons in vorige jaren gedaan, laten wij dat verslag hier weder in zijn geheel volgen:

„Eene statistiek, in cijfers en onder hoofden gebragt, kan, ook na 't kortst mogelijk tijdsverloop, op nieuw voldoende worden ontworpen.

„Bij beredeneerde opgaven heeft de kortte van tijd, na een vorig berigt, veel bezwaar: herhalingen, die onvermijdelijk zijn en dáár niet misplaatst schijnen, zijn hier onaangenaam. Ditmaal geldt, in eene hooge mate, deze moeijelijkheid voor 't verslag der Commissie van Onderwijs. Het stuk loopt eigenlijk maar over een half jaar, hetwelk in deze provincie 't minst belangrijke voor het schoolwezen is: het zomerhalfjaar. Het verslag over 1856 toch, opgemaakt in 't voorjaar, heeft onwillekeurig voorloopig reeds indrukken opgenomen van den tijd, waarin 't is opgesteld.

„Hierbij komt, dat de afkondiging der nieuwe wet noodwendig voor 't oogenblik meer leidt tot overleggen, vooral bij Gemeentebesturen, maar gedeeltelijk ook bij de onderwijzers, dan wel tot handelen.

„Maar, in weerwil van zoovele aanleidingen tot armoede, ontbreekt het niet aan stof, om een min of meer zakelijk verslag aan 't Gouvernement te doen.

—

„Het geheele getal lagere scholen in de provincie bedroeg in 1857: 146, waaronder 135 openbare, 7 bijzondere der eerste en 4 bijzondere der tweede klasse.

„De scholen van bijzonderen aard en strekking bestonden uit 2 bewaar- en 3 klein-kinderen of matressen scholen, 3 dag- en kostscholen, (ook onder de lagere scholen gesteld), waarvan 1 voor jongens en 2 voor meisjes, 4 herhalings, 2 zondags-, 4 werk- en 13 volkszangscholen.

„Het getal leerlingen op al de lagere scholen, zoowel openbare als bijzondere, bedroeg op 15 Januarij 1857: 14008 (7806 jongens en 6202 meisjes); op 15 Julij: 9559 (4900 jongens en 4659 meisjes).

„Van deze leerlingen bezochten de dagscholen, op 15 Januarij: 12933, waaronder 6910 jongens en 6023 meisjes; op 15 Julij: 9275, waaronder 4755 jongens en 4520 meisjes. De avondscholen werden bezocht, op 15 Januarij door 1075 leerlingen, waaronder 896 jongens en 179 meisjes; op 15 Julij door 284, waaronder 145 jongens en 139 meisjes. Buiten deze waren nog op de avondscholen, op 15 Januarij: 1370 (1177 jongens en 193 meisjes); en op 15 Julij 393 leerlingen, (350 jongens en 43 meisjes), die tevens de dagschool bezochten.

„Van de 14008 leerlingen, die op 15 Januarij de lagere scholen, zoowel openbare als bijzondere bezochten, ontvingen 3336 onderwijs voor het halve schoolgeld en 2636 kosteloos.

„Vergeleken met het vorige jaar, zoude het getal van hen, die voor het halve schoolgeld onderwijs ontvingen, eene vermeerdering van 447 en dat der kosteloos onderwezenen eene vermeerdering van 164 ondergaan hebben.

„Werd bij het vorige verslag het verminderde aantal van deze leerlingen toegeschreven aan min volledige opgaven van de Gemeentebesturen, het vermeerderde getal, dat thans wordt opgegeven, schijnt grootendeels in meer volledige berigten zijn oorsprong te vinden.

„De leerlingen op alle lagere scholen stonden op 15 Januarij tot de bevolking der provincie, als 150,9 tot de 1000 zielen; op 15 Julij, als 103,0 tot de 1000 zielen.

„In het vorige jaar (1856) was de verhouding, op 15 Januarij als 149,0; op 15 Julij 101,3 tot de 1000 zielen; zoo men de opgegevene cijfers als juist mag beschouwen, dan zoude hieruit eenen, hoewel geringen vooruitgang in het schoolgaan des zomers op te merken zijn.

„Uit deze cijfers volgt nog, dat in den winter ruim een zevende, in den zomer bijna een tiende der bevolking onderwijs op de lagere scholen genoot en dat bijna twee derde der winterscholieren (61 op de 100) de lagere scholen in den zomer bezochten — in 1856 was de verhouding 67 op de 100. Voor de jongens was dit verschil (63 op de 100) veel grooter dan voor de meisjes (75 op de 100).

„Op de openbare scholen bedroeg het getal leerlingen op 15 Januarij 13522, waaronder 7537 jongens en 5985 meisjes; op 15 Julij 9180, waaronder 4700 jongens en 4480 meisjes; zoodat van de 100 leerlingen die op 15 Januarij aanwezig waren, 68 op 15 Julij de scholen bezochten.

„Het verschil tusschen beide tijdstippen was voor de jongens 62, tegen 74 op de 100 voor de meisjes.

„De bijzondere scholen der eerste klasse werden bezocht, op 15 Januarij door 424 leerlingen (224 jongens en 200 meisjes); op 15 Julij door 329 leerlingen (168 jongens en 161 meisjes).

„Het verschil tusschen beide tijdstippen was voor het totaal getal leerlingen als 77; voor de jongens 75, voor de meisjes 80 tot de 100.

„De bijzondere scholen der tweede klasse telden op 15 Januarij 62 leerlingen (45 jongens en 17 meisjes); op 15 Julij 50 leerlingen (32 jongens en 18 meisjes).

„De reden van het laatste tijdstip tot het eerste, was voor het totaal der leerlingen als 80; voor de jongens 71, voor de meisjes 105 tot de 100.

„Hieruit blijkt, dat het verschil tusschen de cijfers voor de leerlingen, die in den winter en hen, die in den zomer de scholen bezoeken, het grootst was voor de openbare scholen, en dat eene omgekeerde verhouding plaats had, wat betreft de meisjes, die de bijzondere scholen der tweede klasse bezochten; er was één meisje meer op deze scholen in den zomer dan in den winter.

„Men telde op de 1000 jongens het volgende getal meisjes: in alle lagere scholen zonder onde scheid, op 15 Januarij 794; op 15 Julij 950; in openbare scholen, op 15 Januarij 794, op 15 Ju 953; in de bijzondere der eerste klssse, op 15 Jan arij 892; op 15 Julij 957; in die der tweede klas op 15 Januarij 377; op 15 Julij 562.

„De verhouding der schoolgaande meisjes tot jongens was dus, op de openbare zoowel als op bijzondere scholen, het gunstigst op 15 Julij; verhouding was, vergeleken met de andere schol èn op 15 Januarij èn op 15 Julij het gunstigst op bijzondere scholen der eerste klasse.

Het gemiddelde getal leerlingen op elke sch bedroeg, op 15 Januarij 96; op 15 Julij 65.

„Het onderwijzend personeel op alle lagere sc len der provincie bestond uit 205 personen: 2 van het mannelijke en 5 van het vrouwelijke slacht.

Onder de eerste zijn begrepen 142 hoofdond wijzers (hieronder geteld de tijdelijk als zooda fungerende), waarvan 5 van den eersten, 79 van tweeden, 32 van den derden, 21 van den vier en 5 zonder rang; 44 ondermeesters, waarvan 12 den tweeden, 18 van den derden, 12 van vierden en 2 zonder rang, alsmede 14 kweekeling onder de laatste 2 hoofdonderwijzeressen en 3 condanten.

„Het onderwijzend personeel stond tot de leerl gen op alle lagere scholen, op 15 Januarij als 1 68; op 15 Julij als 1 tot 46; voor de openbare sc len was de reden, op 15 Januarij als 1 tot 71; 15 Julij als 1 tot 48; voor de bijzondere scholen eerste klasse, op 15 Januarij als 1 tot 35; op Julij als 1 tot 27; voor de bijzondere scholen tweede klasse, op 15 Januarij als 1 tot 15; op Julij als 1 tot 12.

„Op de 10 lagere scholen telde men gemid 14 onderwijzers (hieronder begrepen zoowel de dermeesters en kweekelingen als de secondant op de 10 openbare scholen insgelijks 14; de re was voor de bijzondere scholen der eerste kla 17 en voor de bijzondere scholen der tweede kla se 10.

„Op de 10.000 zielen (naar den maatstaf der volking op 1 Janaurij 1857) telde men op 15 Ja arij, op de openbare scholen 1457 leerlingen; op Julij 989 leerlingen.

„Naar denzelfden maatstaf verkrijgt men voor bijzondere scholen, zonder onderscheid op de 10.0 zielen op 15 Januarij 52; op 15 Julij 40 leerlin

„Het getal van hen, die zich tot verkrijgen va eenigen rang of admissie bij de Commissie hebb aangemeld, bedroeg 45; zijnde 2 meer dan in 18 Van deze 45 personen hebben 4 den eersten, 7 d tweeden, 7 den derden en 16 den vierden ra verkregen; terwijl 2 admissien voor het onderw in eene vreemde taal, 1 voor dat in de wisku en 1 als schoolhouderesse bekwamen; de over zijn afgewezen

I.
Openbare Scholen.

a. *Getal der scholen, van de leerlingen en va het onderwijzend personeel.*

„Het getal dezer scholen is dit jaar hetzelfde (18 gebleven. Ook nu zijn hieronder begrepen 2 zoo naamde Fransche meisjesscholen, ééne te Assen ééne te Meppel.

„De gezamenlijke scholen werden op 15 Janu bezocht door 13522 en op 15 Julij door 9180 le lingen.

„De dagscholen werden bezocht op 15 Janu door 12186 leerlingen, waaronder 6667 jongens 5819 meisjes; op 15 Julij door 8921, waaron 4566 jongens en 4355 meisjes. De avondscho werden bezocht op 15 Januarij door 1036 le lingen, waaronder 870 jongens en 166 meisj op 15 Julij door 259 leerlingen, waaronder jongens en 125 meisjes. Buiten deze waren er de avondscholen op 15 Januarij 1316 leerling (1136 jongens en 180 meisjes), die tevens de d scholen bezochten; op 15 Julij 353 leerlingen (jongens en 35 meisjes).

„Het onderwijzend personeel bestond uit 131 hoo onderwijzer (hieronder begrepen de tijdelijk als zo danig fungerende), waaronder 3 van den eerst 74 van den tweeden, 29 van den derden, 20 den vierden en 5 zonder rang; 41 ondermeeste waaronder 12 van den tweeden, 16 van den der 11 van den vierden en 2 zonder rang; 12 kweek lingen, 2 onderwijzeressen en 3 secondanten.

(Vervolg hierna.)

Gedrukt bij GRATAMA *te Assen.*